

REKOMENDACJE DO PLANÓW I PROGRAMÓW NAUCZANIA

dla zawodu: monter budownictwa wodnego
w branży: drogowa i inżynieryjno - instalacyjna

Warszawa 2018

Przedstawiam rekomendacje do planów i programów nauczania opracowane na podstawie przeprowadzonej analizy zapisów zmodyfikowanych podstaw programowych kształcenia w zawodach dla zawodu **monter budownictwa wodnego** oraz w oparciu o własne doświadczenia zawodowe i znajomość branży zawodowej.

I. Rekomendacje do programów nauczania

1. Nazwa i symbol cyfrowy zawodu

- ▶ **monter budownictwa wodnego 711701**
- ▶ **brak możliwości**

2. Nazwa i symbol kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie

- ▶ **DII.09. Wykonywanie robót regulacyjnych i hydrotechnicznych**

3. Typ szkoły, w której odbywa się kształcenie w zawodzie

Branżowa Szkoła I Stopnia, KKZ (Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy).

4. Zalecany typ programu

Zaleca się realizację podstawy programowej poprzez **przedmiotowy program nauczania**.

Program przedmiotowy pozwala na realizację zajęć praktycznych w warunkach naturalnych lub nisko symulowanych bezpośrednio u pracodawców, na stanowiskach pracy oraz powoduje teoretyzowanie nauczanych przedmiotów. Obserwację i wykonywanie przyszłych zadań zawodowych w naturalnych warunkach lub na stanowiskach pracy wydzielonych do celów szkoleniowych. Pozwala na realizację zajęć praktycznych w warunkach symulowanych – w pracowniach szkolnych – wykonywanie ćwiczeń i różnych prac. Pozwala, także na realizację zajęć praktycznych w warsztatach szkoleniowych, będących integralną częścią szkoły, gdzie uczniowie nabywają umiejętności praktyczne poprzez wykonywanie zadań szkoleniowych w warunkach symulowanych i prac o charakterze instalacyjno-budowlanym – w zależności od potrzeb poszczególnych działów. Stosowanie programu przedmiotowego pozwala na równą, ciągłą pracę nauczycieli w roku szkolnym.

Program modułowy ogranicza możliwość nabycia umiejętności praktycznych u pracodawcy.

5. Zalecany rodzaj programu ze względu na układ treści

Rekomendujemy realizację programu nauczania w sposób **liniowy**.

Ten rodzaj programu systematyzuje wiedzę i lepiej przygotowuje do zdania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Każda następna część materiału jest dalszym ciągiem poprzedniej,

6. Propozycje podziału na przedmioty/moduły oraz odpowiednio działy programowe/jednostki modułowe i treści kształcenia

Program przedmiotowy

Przedmioty	Liczba godzin	Działy programowe	Treści nauczania
1. Rysunek techniczny	32	1.1. Podstawy rysunku technicznego	<ul style="list-style-type: none"> - Rodzaje rysunków technicznych. - Wykreślanie figur geometrycznych. - Rzutowanie prostokątne i aksonometryczne. - Przekroje rysunkowe. - Wymiarowanie.
	32	1.2. Rysunki techniczne w budownictwie wodnym i melioracji	<ul style="list-style-type: none"> - Postępowanie się dokumentacją techniczną budowli wodnych i melioracyjnych. - Sporządzanie specyfikacji technicznych na podstawie dokumentacji technicznej.
2. Podstawy budownictwa wodnego	90	2.1. Urządzenia wodne	<ul style="list-style-type: none"> - Rodzaje i funkcje urządzeń wodnych. - Wyposażenie urządzeń wodnych. - Zamknięcia wodne. - Pompownie wodne. - Przeglądy stanu technicznego urządzeń wodnych. - Uszkodzenia i stany awaryjne urządzeń wodnych. - Obmiar robót. - Warunki techniczne wykonania i odbioru robót.
	90	2.2. Roboty hydrotechniczne	<ul style="list-style-type: none"> - Materiały w robotach hydrotechnicznych. - Transport i składowanie materiałów budowlanych. - Pomiary sytuacyjne w budownictwie wodnym. - Narzędzia i sprzęt do robót hydrotechnicznych. - Urządzenia w robotach hydrotechnicznych. - Roboty ziemne w budownictwie wodnym. - Budowle piętrzące. - Wały przeciwpowodziowe. - Zjawisko filtracji w budownictwie wodnym. - Roboty odwodnieniowe. - Roboty betoniarские i zbrojarskie. - Roboty kowalskie i ciesielskie.
	44	2.3. Bezpieczeństwo w robotach hydrotechnicznych	<ul style="list-style-type: none"> - Czynniki szkodliwe, uciążliwe i niebezpieczne występujące w procesie pracy w branży budowlanej. - Instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce. - Wypadki przy pracy. - Pierwsza pomoc. - Bezpieczeństwo urządzeń wodnych.
3. Renaturyzacja rzek i cieków wodnych	130	3.2. Regulacja cieków wodnych	<ul style="list-style-type: none"> - Zasoby wodne. - Przepływ wody w korytach otwartych. - Regulacja rzek i potoków górskich. - Materiały do robót umocnieniowych i regulacyjnych. - Biologiczna zabudowa rzek. - Umocnienia skarp i brzegów. - Narzędzia i sprzęt stosowane w robotach

			<ul style="list-style-type: none"> regulacyjnych. – Utrzymanie cieków naturalnych. – Warunki techniczne wykonania i odbioru robót regulacyjnych i umocnieniowych.
	64	3.3. Pomiary w robotach regulacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Pomiary stanów wód. – Mapy hydrograficzne. – Rodzaje wodowskazów. – Programy komputerowe stosowane w budownictwie wodnym.
	94	3.4. Bezpieczeństwo w robotach regulacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Ochrona przeciwpożarowa w przedsiębiorstwie budowlanym. – Środki gaśnicze. – Ergonomia. – Bezpieczeństwo i higiena pracy – podstawowe pojęcia, obowiązki pracodawcy i pracobiorcy. – Wpływ robót hydrotechnicznych na środowisko. – Przeglądy techniczne w robotach regulacyjnych.
4. Język obcy zawodowy w budownictwie wodnym	16	4.2. Porozumiewanie się z inwestorami i współpracownikami w języku obcym	<ul style="list-style-type: none"> – Słownictwo związane z wykonywaniem zadań zawodowych, szczególnie dotyczące organizacji pracy. – Rozmowa zawodowa. – Zastosowanie zwrotów grzecznościowych. – Wydawanie poleceń. – Negocjowanie warunków umowy. – Porozumienie o współpracy. – Organizacja stanowiska pracy.
	16	4.3. Informacja o materiałach i technologiach	<ul style="list-style-type: none"> – Informacje zawarte na opisach materiałów budowlanych. – Obcojęzyczne instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. – Źródła informacji o materiałach budowlanych. – Wiedza o robotach budowlanych dostępna w zasobach internetowych.
5. Działalność gospodarcza w budownictwie wodnym	20	5.2. Podstawy formalno-prawne działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> – Podstawy działalności gospodarczej. – Zasady planowania określonej działalności. Formy organizacyjno-prawne działalności przedsiębiorstwa. – Formy pozyskiwania kapitału. – Rejestrowanie firmy. – Dokumentacja dotycząca podejmowania działalności gospodarczej. – Opodatkowanie działalności gospodarczej. – Wydajność pracy. Systemy wynagrodzeń pracowników. Prawo pracy. – Obowiązki pracodawcy dotyczące ubezpieczeń społecznych. – Ubezpieczenia gospodarcze. – Etyka w biznesie.
	12	5.3. Prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego	<ul style="list-style-type: none"> – Działania marketingowe. – Współpraca między przedsiębiorstwami budowlanymi. – Badanie rynku. – Sporządzanie ofert przetargowych. – Prace biurowe.
6. Roboty w budownictwie wodnym – zajęcia praktyczne	320	6.1. Roboty regulacyjne i umocnieniowe	<ul style="list-style-type: none"> – Zagrożenia zdrowia i życia w robotach regulacyjnych. – Zagrożenia mienia i środowiska w robotach regulacyjnych. – Organizacja stanowiska pracy w robotach regulacyjnych. – Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas robót regulacyjnych. – Dokumentacja projektowa w robotach regulacyjnych i umocnieniowych. – Pomiary w robotach regulacyjnych. – Oczyszczanie koryt rzek i zbiorników wodnych. – Roboty ziemne w budownictwie wodnym. – Roboty pogłębiarskie w budownictwie wodnym. – Materiały stosowane w robotach regulacyjnych i umocnieniowych. – Biologiczna zabudowa rzek. – Warunki techniczne wykonania i odbioru robót

			regulacyjnych.
	320	6.2. Budowa i obsługa urządzeń wodnych	<ul style="list-style-type: none"> - Zagrożenia zdrowia i życia podczas budowy i obsługi urządzeń wodnych. - Zagrożenia mienia i środowiska podczas budowy i obsługi urządzeń wodnych. - Organizacja stanowiska pracy podczas budowy i obsługi urządzeń wodnych. - Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas budowy i obsługi urządzeń wodnych. - Dokumentacja projektowa urządzeń wodnych. - Pomiary w robotach hydrotechnicznych. - Budowa wałów przeciwpowodziowych. - Roboty odwodnieniowe w budownictwie wodnym. - Budowa jazów, progów i stopni wodnych. - Budowa zapór ziemnych. - Montaż wyposażenia urządzeń wodnych. - Materiały stosowane w robotach hydrotechnicznych. - Roboty betoniarskie i zbrojarskie. - Roboty ciesielskie. - Roboty ślusarskie i kowalskie. - Obmiar robót.
	320	6.3. Utrzymanie urządzeń wodnych	<ul style="list-style-type: none"> - Zagrożenia zdrowia i życia podczas konserwacji i napraw urządzeń wodnych. - Zagrożenia mienia i środowiska podczas konserwacji i napraw urządzeń wodnych. - Organizacja stanowiska pracy podczas konserwacji i napraw urządzeń wodnych. - Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas konserwacji i napraw urządzeń wodnych. - Utrzymanie koryt cieków naturalnych w wymaganym stanie. - Utrzymanie brzegów cieków naturalnych w wymaganym stanie. - Przeglądy techniczne cieków i brzegów. - Naprawy umocnień brzegów i skarp. - Remonty i naprawy urządzeń wodnych. - Roboty konserwacyjne w budownictwie wodnym. - Zagrożenia podczas eksploatacji urządzeń wodnych. - Naprawy wałów przeciwpowodziowych.

7. Ogólna charakterystyka celów kształcenia/kluczowe umiejętności absolwenta

Absolwent w zawodzie **monter budownictwa wodnego** zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami przygotowany będzie do podejmowania pracy w przedsiębiorstwach zajmujących się budową, eksploatacją i konserwacją urządzeń wodnych oraz regulacją cieków wodnych, wojewódzkich zarządach melioracji i urządzeń wodnych oraz regionalnych zarządach gospodarki wodnej. Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **monter budownictwa wodnego** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) wykonywania robót związanych z regulacją cieków naturalnych;
- 2) wykonywania robót związanych z budową urządzeń wodnych;
- 3) wykonywania robót związanych z utrzymaniem w wymaganym stanie cieków naturalnych;

8. Rekomendowane procedury osiągnięcia szczegółowych celów kształcenia

- cykliczne spotkania pracodawców i nauczycieli (wymiana doświadczeń, werbalizacja oczekiwań) w celu dostosowywania prowadzonego przez szkoły kształcenia ogólnego i zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki,
- przyjmowaniu uczniów na praktyczną naukę zawodu (poznanie rzeczywistych warunków pracy, kształtowanie umiejętności zawodowych bezpośrednio na stanowisku pracy) przez firmy budowlano – instalacyjne, produkcyjne oraz przedsiębiorstwa wodno - kanalizacyjne,
- udział pracodawców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz tworzeniu zadań egzaminacyjnych,
- pomoc uczniom w nabywaniu dodatkowych nieobjętych programem szkolnym, a przydatnych w przedsiębiorstwach, umiejętności i uprawnień zawodowych,
- pomoc nauczycielom w aktualizowaniu i doskonaleniu kompetencji zawodowych (staże dla nauczycieli),
- współorganizowanie wycieczek edukacyjnych krajowych i zagranicznych, wizyty w obiektach infrastruktury melioracyjnej, szkolenia branżowe u producentów i dostawców technologii dla budownictwa wodnego i melioracji,
- szkolenia z obsługi maszyn budowlanych stosowanych w budownictwie wodnym i melioracji,
- klasy patronackie (modernizacja bazy i wyposażenia szkoły, stypendia naukowe, itp.)

9. Rekomendacje dotyczące realizacji praktycznej nauki zawodu: zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Praktyczna nauka zawodu powinna być dostosowana do potrzeb nowoczesnej gospodarki z uwzględnieniem zapotrzebowania na specjalistów na rynku pracy. Podczas zajęć uczeń powinien osiągnąć kluczowe umiejętności dla zawodu: **monter budownictwa wodnego**. Z punktu widzenia przyszłego rozwoju zawodowego wskazany jest udział uczniów w praktykach organizowanych w firmach wykonawczych, gdzie uczniowie mogą podczas realizacji rzeczywistych zadań zawodowych rozwinąć umiejętności związane z obsługą urządzeń i obiektów budownictwa wodnego.

Praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, placówkach kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz u pracodawców posiadających nowoczesny park maszynowy takich, jak: firmy, zakłady związane z budownictwem wodnym i melioracją.

Korzystną z punktu widzenia rozwoju zawodowego oraz szans na zatrudnienie uczniów na rynku pracy będzie praktyczna nauka zawodu w firmach budowlanych, zajmujących się budownictwem wodnym, gdzie uczeń może powiązać zdobyte w toku nauczania szkolnego wiadomości z realnym procesem produkcji i wykonaniu konkretnego zadania lub budowy obiektu gospodarki wodnej.

10. Pozostałe rekomendacje/uwagi dotyczące programu nauczania

Osiągnięcie szczegółowych celów kształcenia nie powinno ograniczać się jedynie do współpracy z pracodawcami na lokalnym rynku pracy. Poszerzanie wiedzy i umiejętności należy osiągać poprzez aplikowanie do programów edukacyjnych finansowanych

z Europejskich Funduszy Społecznych. Programy te umożliwiają organizację staży i wizyt studyjnych zagranicznych dla uczniów i nauczycieli w trakcie, których aktualizują oni i pogłębiają swoją wiedzę, umiejętności zawodowe oraz podnoszą poziom kwalifikacji praktycznych oraz dydaktycznych. Mają też możliwość zapoznania się z nowymi technologiami, maszynami oraz poznają trendy rozwojowe w branży. Urozmaicają one warsztat dydaktyczny i pozwalają doskonalić język obcy jeżeli chodzi o klasyczną konwersację i słownictwo zawodowe.

II. Rekomendacje do planu nauczania

1. Podział na przedmioty/moduły w kształceniu zawodowym wraz z określaniem liczby godzin.

Lp.	Przedmiot/moduł	Liczba godzin
1.	Rysunek techniczny	64
2.	Podstawy budownictwa wodnego	224
3.	Renaturyzacja rzek i cieków wodnych	288
4.	Język obcy zawodowy w budownictwie wodnym	32
5.	Działalność gospodarcza w budownictwie wodnym	32
6.	Roboty w budownictwie wodnym – zajęcia praktyczne	960

2. Pozostałe rekomendacje/uwagi dotyczące planu nauczania